БР. 166. СОЛУН СУБОТА 13. ЈАНУАР 1918. ГОД. ГОДИНА II

БРОЈ 10 ЛЕПТА

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у Франковој улици број 20.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

О ЈУГОСЛОВЕНИМА

II

Неколико искрених гласова, то треба признати, подигнути су и у Немачкој за праведну рестаурацију Србије. Најзвонкији захтев то је онај Хермана Венделa, социјалистичког посланика, који је изишао у бечком »Арбајтер Цајтунгу« и у »Форверцу.« Предлог Венделов захтева Србију обновљену, независну и увећану северном Албанијом и горњим током Вардара. Такве идеје изразити у Немачкој требало је заиста куражи. Бугарски посланик у Берлину, Ризов и немачки у Софији, граф Оберндорф, један формалним обећањима а други оштрим протестима, одмах су се подигли против ових комбинација социјалистичког посланика. Кад је енглески народни посланик Ноел Бекстон публиковао прошле године једну студију, у којој је захтевао рестаурацију Србије, исти је одговор следовао, са неким варијантама у тону, и од бугарске и од немачке штампе: захтеви софиске владе савршено неопростиви. Што се тиче бечког кабинета, он је још противнији. Његов омиљени орган »Фремденблат,« говорећи о овој ствари, сања о неким огромним анексијама.

Више се не треба на овоме задржавати. Мишљење државника, који важе као људи високе интелигенције за аустриске ствари, може се резимирати у две-три речи: свако толерирање словенског подвајање води потпуном бродолому дунавску монархију. Може се бити либералним према Пољацима, па чак и према Румунима и Чесима, али према Јужним Словенима никада. Они не верују више у потребу Аустрије. Према гласовима самих словеначких клерикала, стари принцип Палацког врло је споран. Спас монархије садржи се, дакле, у три тесно везана принципа: угушивање славизма, бирократска реакција, учвршћавање споразума аустро-мађарског. Два битна органа у главном образују највишу машину царевине: свемоћни Балплац и парламентарни Вавилон у Рајхсрату. Аустриски министар може да управља, и без парламента и против парламента помоћу чувеног параграфа XIV у парламентарном статуту, параграфу који је тако јако ценио. Кербер и Штирк.

С друге стране, борба против Југословена и мађарска политика чврсто се подопиру. Док се проблеми румунски, чешки и пољски тичу само појединих органа дуалистичке монархије, дотле југословенско питање додирује Аустрију, Мађарску и њихов заједнички посед Босне и Херцеговине. Солидарност аустро-мађарска потиче у главном из те заједничке опасности. Што се тиче аустријских Немаца, они су у овом погледу сачували дивљу непомирљивост. Кад је цар Карло амнестирао словенске политичке кривце, то је код Немаца изазвало једну експлозију. На конференцији у Прагу 16 јула 1617, на којој су били Немци из аустриског Горњег и Доњег Дома, и из Чешког Сабора, као и други делегати аустриских Немаца, протестовало се против овога са највећом жестином. Интегрални антислависам је, даље, ниво дуалистичког система, у коме су бечки канцелари налазили спас од декаденције царевине.

Југословени имају право да напусте резерве, иза којих су заклањали до скоро своје праведне захтеве. Рат је поставио српско питање у његову интегралну форму, и они захтевају одрешито да се најзад оствари њихово уједињење. Изгледало је да ће српске недаће да саломе велике југословенске наде.

Али је држање српске владе и српске војске, изјаве националистичких емигрантских група, манифестације у бечком парламенту и Хрватском Сабору показали су да није тако. На дан 7. јула 1917. г., конференција српске владе и овлашћених представника три југословенске групе завршена је на Крфу једном свечаном декларацијом, којом се прокламује уједињење Југословена у једну демократску и парламентарну монархију под династијом Карађорђевића, и регулишу уставне основе нове Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. И поред инвазија, анексија и страног притиска, српско народно уједињење представља једну силу и приводи се крају.

Важна је ствар, од балканских народа Срби су били једини који су одбацили сваки избор странаца за владаоце. Извесно, трпели су за два краља последице њихових погрешака. Али та прошлост није спречила садашњег краља да буде вођ свога народа и шампион националног идеала. Маневри софиске, атинске и букурешке владе у дипломатским преливинарима рата, као и у самом рату, показују очигледно вредност овога политичког факта. Мали народи имају нарочиту потребу за моралном величином. Актуелни догађаји показују како владе могу издати истинске јавне интересе. Лекција која је уписана на дипломатску шаховску таблу руши многе илузије о кооперацији владаоца и народа. Али за све народне издаје платиће се ипак доцније. Тешка прошлост притискује бугарске амбиције.

Кад државе, макар и због моменталног интереса, улазе у авантуристичку политику противну дубоким народним традицијама, привремени успеси неће их спасти од реакције будућности. Према законима политичке еволуције и ономе ритму историје што га Стуарт Миљ сматра као неминовног тај ће дан извесно доћи.

ЗА СЛОМ НЕМАЧКЕ

—:—

Бивши секретар аустриске социјалистичке партије, Ото Бауер, који је провео скоро три године као ратни заробљеник у Русији, вратио се у Беч пре неколико месеци као ратни инвалид. Ту скоро он је, у аустриском социјалистичком часопису »Кампф«, написао, под насловом »Вирцбург и Беч«, један оштар чланак против немачке империје и против социјалиста из већине.

Он потсећа, да су основни циљеви првих немачких социјалиста нарочито Маркса, били: борба против државе турско-немачке и неконо уништење помоћу револуције пролетаријата: активност социјалне демократије има да се сматра само као средство за развијање борбеног духа масе за борбу класа, и средство за припрему револуције.

»Али оно што је требало да буде само средство постало је циљ. Социјализам а ла Шајдеман и реформизам одвојили су раднике од револуционарног социјализма, чије традиције чувају сада само независни социјалисти. Аустриска социјалистичка партија треба да се ослободи утицаја социјалиста из већине и да се врати правим доктринама Интернационале: немачка социјалистичка партија треба да зна да њен циљ мора да буде обарање империјалистичког режима германо-турског.«

Овај напад Ота Бауера, који показује наиболе какав утицај врши руска револуција, дочекан је од немачке штампе са највећим негодовањем.

ПРОСЛАВА СВ. САВЕ

Све српске школе у Солуну заједнички ће прославити своја патрона Св. Саву у згради српске гимназије, улица Св. Софије бр. 103.

Програм прославе је овај:

Водоосвећење и сечење колача. На јектенија одговара гимназијски хор.

Поздрав — М. Смиљанић, управник основне школе.

Химна Св. Сави — гимназијски хор.

Свети Сава као писац. Говори г. Глиг. Хаџа-Ташковића, директора Ђевђелијске гимназије.

На Јадрану — рецитује ученик IV. разреда основне школе.

Краљу — гимназијски хор

Бошко Југовић — рецитује ученик IV разреда гимназије.

Из наше домоване — хор ученика основне школе.

Без узвика — рецитује ученик IV разреда гимназије.

Ко пије вино — гимназијски хор.

Лутка — рецитују ученици забавишта.

Народна Химна — хор ученика основне школе.

После подне: Ђачка вгранка, хор богослова, рецитовање ученика гимназије и основне школе, народна химна — хор ученика гимназије.

Почетак прославе у 10 часова пре подне.

ИЗ НЕМАЧКЕ

Берн. — Два берлинска листа забрањена су: »Форверц« зато што је објављивао вести из Аустрије, које узнемиравају и које једна другој противрече, те је требало чекати њихову потврду и «Берлинер Тагеблат» зато што је јавио за затварање аустро-немачке границе за време штрајкова.

Изјава графа Чернина: »Нећемо ми бити они, који ће покварити преговоре освајачким циљевима«, довела је немачку владу у врло деликатан положај. Са левице траже од ње да се изјасни да ли се она придружује овој формули а са деснице се тражи да се она одбаци и да се интереси Немачке не жртвују револуционарним агитацијама.

Под таквим околностима занимљиво ће бити, да се види, у коме ће се смислу изјаснити канцелар у главној комисији Рајхстага.

ИЗ ШВАЈЦАРСКЕ

Швајцарско Савезно Веће ратификовало је економски споразум, закључен децембра месеца у Паризу између делегата Савезних Држава и Швајцарске.

Контингенти одобрени Швајцарској ових су: 300 хиљада тона пшенице и ражи, 120 хиљада тона овса, 31 и по хиљаду тона јечма, 140 хиљада тона кукуруза, 60 хиљада тона шећера и 640 хиљада тона комине.

ЈЕДНА НАРЕДБА

—:—

Цирих. — У једној наредби маршала Лудендорфа која је ухваћена каже се:

»Утрошак у војсци у одећи и опреми, тражња да се они замене нарочитом опремом (на пример: планинско одело, опрема за тропске крајеве. висока обућа и т. д.) тако су велики и показују да се у војсци још тачно не познаје тежина економске ситуације. Ако би војска и даље трошила ове потребе као до сада, она ће за кратко време одузети вишој команди могућност да настави рат.

Количина основних потреба, која је увезена из иностранства, исцрпена је или ће ускоро бити. Треба дакле у будуће утрошак у оделу и у опреми да се држи у границама онога, што отаџбина може да произведе.

За ципеле и цокуле наша продукција достиже свега половину од онога, што је војска до сада трошила. И за то је потребно да обућа служи два пута више, него што је то до сада било. Исто тако „мора се знатно свести потрошња платна и свих памучних производа.

Ја молим сва војна надлештва да одмах издаду хитна упуства о потреби да се брижљиво штеди одело и опрема и да се троши што је могуће мање.

На обронку револуције

Допасник »Матена« пише ово крајем децембра:

Торнеа је не само варош која је у Русија најближа северном полу, него је у исто време напред најсигурније револуционарно утврђење. То је онај кутак огромне руске територије, мали кутак, где се може претима опипати снага револуције у погледу међународних веза. Овде народни комесари и њихови органи могу просто да кажу за сваки међународни саобраћај: »Забрањујем«, јер је Торнеа на самој шведској граници и представља онај левак који од руске бескрајне просторије води ка Западу. Туда се враћају у Европу странци који не маре да живе у данашњој Русији, туда се враћају у отаџбину поворке ратних инвалида и политичких емиграната.

Пре рата Торнеа је била само једна малена постаја, осам месеци годишње увијена у снежни, бели покров; од рата, овде је саграђен један острвни ангар, у који се, за време боравка у свом месту, склањала она полицијска гунгула, што су је сачињавали путници и с једне и друге стране; и Торнеа је постала интересантније и најкарактеристичније место у целој Русији. Сада у револуцији, Торнеа, са својим сликама као у калејдоскопу, представља као једну минијатуру револуционарне Русије.

Кад сам ушао у чекаоницу на станици Торнеа, био се већ ухватио мрак и у чекаоници је била потпуна помрчина. Било је тек два сата после подне, али поларне ноћи брзо отпочињу.

Унутра је било прилично света, али је готово све ћутало, устручавајући се и незнајући кога у оној помрчини има око себе.

Сео сам за један празан сто. Није ми било ништа чега. Био сам јако забринут, јер од народних комесара нисам имао дозволу за прелаз у Шведску.

Кад се упалише електричне сијалице, видео сам разноврстан свет: грађани, војници, матрози, инвалиди, жене, деца. Разноликa ношња и најразличитије мине на лицу. Отгоче брујање као у кошници.

Близу мог стола седео је један Рус, средовечан, дебо

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ БЕОГРАД
www.nb.rs

одевен и брижан, а поред ње та његова жена спремала је чај без шећера за две умиљате девојчице, одевене по париски, које су брбљале као праве Парижанке. Моје брижно лице окуражило је човека, и он ми се пожалио како се после дугогодишњег емигрантског живота враћа у Русију, али како још нема дозволу за прелаз, јер је припадао партији Плеханова, те ће морати по овом страшном мразу да пута и да тражи преноћиште, а Бог зна да ли ће га и наћи.

У дну чекаонице, за једним великим столом, који је, док се нису упалиле електричне сијалице, био осветљен са две велике буктиње, седе два гагонетна путника, и дуго говоре. Око њих доста света који пажљиво слуша и поздрављ их сваког часа са одушевљ ним: »Ура«.

— Ви, изгледа, незнате сва два путника, рече ми полако мој сусед. То је чувени Радек, директор петроградске телеграфске агенције, и његов друг Ханецки. Они се враћају из Штокхолма. Причају сада друговима о резултату својих конференција и о утисцима са свога политичког излета.

За њиховим столом је сада право весеље. Одједном клицање се утиша. Из једног ћошка прилазе полагано столу два саката лица, у ритама, пола војничким пола грађанским. Они се обраћају. Радеку, видећи да њега сви слушају.

— Казују му, говори ми поново мој сусед. да су, они и њихови педесет другова, враћени сада из Немачке као инвалиди. Жале се на муке и нечовечно поступање; причају да су им Немци много пута на земљу разливали чорбу и говорили им: да су свиње и да као свиње морају и да једу. Питају шта ће бити сњима.

Радек издаје наређења месном комесару Жемчужину Затим се обраћа своме секретару и диктира му, са особитом лакоћом, депешу за депешом за шведску и у општу скандинавску штампу, као и за штампу швајцарску, што ће се све дотурати преко Хапаранде.

Непуних пола сата после тога, једно дугачко »Ура« показивало је да се кренуо за Петроград специјални воз, којим путују високи путници.

НЕРЕДИ У ЧЕШКОЈ

Женева. — Револуционарни покрет у Аустрију све се више шири. Објављен је општи штрајк у Пизлну, Теплицу, Рајхенбергу, Карлсбаду и другим великим индустријским центрима у Чешкој и у аустријској Шлезији. У Прагу су биле велике манифестације 60000 људи ишло је улицама, пљачкало радње и викало »живео мир.« Штрајкашки покрет пренео се у Галицију. Било је нереда у Лавову, Кракозу и Пшемислу.

Последње депеше из Беча потврђују да је уважена оставка министра снабдевања.

ОДЈЕК ШТРАЈКА

Берн. — По писању немачких листова свих боја, не може се ништа сњати о узбуђењу, које су у Немачкој изазвали нереди у Аустрији.

»Минхенер Пост«, лист социјалистичке већине говори о овим нередима као о највећем народном покрету, који се догодио од почетка рата.

Пангерманистичка »Дајче Цајтунг« пише: Догађаји у Аустрији бацају нас у кризу најтежу за све време рата.

Пред нама је акција великога стила, коју је предузео интернационални револуционарни социјализам против немачке царевине. То је непријатељски акт који се догодио у границама централних царевина. Методи и принципи који су усвојени у преговорима у Брест Литовску само су дали прилику да се покрет отворено појави.

ТУРСКЕ ЛАЖИ

Турци нису били кадри да се одрже ни на свом фронту, што се види по заузећу Јерусалима и по енглеским успесима у Палестини, па ипак се један део њихове војске бори у Италији, под командом аустро-немачком, за пруског краља и императора Аустрије. Да би образложила ову аномалију, турска влада објашњава, како она овим учешћем у Италији осигурава реституцију свих освојених покрајина, подразумевајући ту и Триполис. Она ни сама не верује у то, али друкчије не може да утиша протесте, зашто се Турска разлиње на сто страна, кад ни за себе нема довољно снаге.

РУСКИ ДОГАЂАЈИ

Петроград. — Уставотворна Скупштина растурена је у суботу у вече.

Седница, која је почела 5 јануара у 8 часова ујутру, трајала је до сутра дан у 4 часа ујутру.

Влада је предложила резолуцију која садржи изјаву о праву радника. Овај је предлог пропао са 273 гласа против 140. Цела група максималиста напустила је тада дворану.

Револуционарни социјалисти са левице затим су предложили да се отвори дебата о миру. Али и овај је предлог одбијен и револуционарци са левице изађоше из дворане; остадоше на седници само револуционарни социјалисти са деснице, који су дискутовали о предлогу, да се у зараћене државе упуте делегати да би припремили питање о општем миру.

У тај час ушла је у дворану стража и истерала све из дворане.

Има мало вероватности, да ће се цела Уставотворна скупштина у опште поново састати.

Максималисте и револуционари са левице изгледа да намеравају да створе у Петрограду конвент и да га сазову 8. јануара.

Лондон. — Г. Рансом дописник »Дејли Њуса« телеграфише, да је Љењин, у ноћи између среде и четвртка, пре него ће ићи на пут, држао пред петроградским Совјетом један говор у коме је рекао:

»Ја се јако бојим да ћемо ми морати да обуставимо демобилизацију и да се спремимо за настављање рата. — Ако Немачка и њени савезници не усвоје наше услове, ми ћемо објавити Немачкој револуционарни рат. Ми никада нећемо престати на сраман мир«.

Дописник »Дејли Њуса« додаје: Сад се проучавају питања која се односе на одбрану Петрограда, на могућност преноса тешке артиљерије у случају потпуног прекида преговора и о методама за брзу реорганизацију борбене способности војске.

Кажу да Криленко организује добровољачку војску и, према вестима с фронта, издао је наредбе у којима позива све официре да се врате на места, која су раније заузимала.

Штокхолм. — Централне Силе су одобриле све захтеве Турске, који се односе на евакуацију Јерменске и на разоружање црноморске флоте. Троцки је одбио ове предлоге и изразио чуђење због оваквог држања Централних Сила.

Љењин је дао Совјетима потребна упутства за организацију револуционарне војске.

Петроград. — Преговори у Брест Литовску, који су били прекинути осам дана почеће поново. Сем Троцког у новим преговорима узеће учешћа и Љењин.

Берн. — Распуштање Уставотворне Скупштине дуго се коментарише у немачким листовима, који у томе са жаљењем виде изгледе на нове тешкоће.

»Форверц« налази да је распуштање Уставотворне Скупштине болан знак и предвиђа скори пад максималистичке владе.

НА ЗАПАДНОМ ФРОНТУ

Париз. — Ево неколико појединости о последњем нападу, који су Немци извршили против француских линија код потока Шарбоније. Непријатељ је на наше прве линије концентрисао најразноврсније елементе.

Артилерија је започела борбу рафалском ватром из свих калибара, а у исто време четири густе колоне непријатељске пешадије покушале су да продру у наше ровове код потока Шарбоније.

Да би се што боље маскирали на снегу, сви нападачи имали су на себи беле блузе; сем тога непријатељ је употребио велики број оруђа који пуштају димове.

У овом валу дима ови фантоми бели јурнули су на нас у рану зору. У првом часу ми смо мислили да су се огромне количине снега откинуле од непријатељских ровова и докотрљале се к нама на обронцима.

Наше је чуђење било врло кратко: наши митраљези и ватра из наших пушака и ручне бомбе дочекаше непријатеља. Бомбаши су јурили напред од рупе до рупе које су ископале гранате.

Упада се у снег до кољена. Настаде борба прса у прса у с ед овог снега који је часом поруменио од вруће крви. Немци одбачени бомбама или бајонетима побегоше својим рововима оставивши велики број лешева пред нашим жицама.

Сличан покушај против шуме Фос такође је пропао, непријатељ је извршио такоји план напад јужно од шуме Шом и допро до наших ровова Али одбијени бомбама, Немци су морали да се повуку у нереду својим полазним тачкама.

БИТОЉ ПОД ВАТРОМ

И 10. и 11. јануара непријатељ је тукао својом артилеријском ватром варош Битољ.

10 ог. је пало на варошки центар 4 гранате а на варошку периферију 21. Жртава није било. Порушене су три куће.

11 ог у центар вароши ударило је 4 гранате а на периферију 49. Једна је жена погинула а три куће су порушене.

КРИЗА ТРАНСПОРТА

Берн. — »Тегдихе Вестфалише Цајтунг«, у једној занимљивој студији о данашњем стању железница у области Сигена, доноси ове детаље о кризи у транспорту, од које пати Немачка. Економска криза створена ратом, сваки дан се све више претвара у све зоштренију кризу транспорта.

Све остале тешкоће, осим немања основних потреба и радне снаге, ишчезавају пред њом. До сада предузете мере, да се она отклони, као што је ноћни рад, нису дале жељеног резултата. Тиме се само увећала нередовност и несталност транспорта. У области рудника у Сигену и у Насау материјал стиже та о нередовно, да је врло чест прекид у експлоатацији челика и да се општа продукција знатно умањила. Тако исто и полу прерађени производи, који долазе из немачких фабрика у Сари и у Мајнцу стално су у застоју. И те фабрике производе врло нередовно.

У опште индустрија у области Сигена знатно је пала испод мере из првих година рата.

»Рајнш Вестфалише Цајтунг« завршава: »Пред нама су ова факта: Железнице нису способне да изврше транспорт неопходан за наш економски живот и за редовну производњу, најпотребнија производна непрестано пати од нереда, који се стварају рђавим довозом потребног материјала«.

САОПШТЕЊА

Каплар Зарија Драгић, хаубичка батерија бр. п. 801 тражи браћа Алексу Драгића добровољца и Младена Драгића добровољца оба из Сјаковије.

Да се јави Раде Радовић директор банке са Уба, резер. коњички поднаредник, Милану Радосављевићу, поручнику инваліду, бр. п. 96.

Милутин Станојевић, поднаредник, нека јави своју адресу Александру Ђ. Катићу, II. заробљенички пук Бр. П. 80.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Северно одЕче Французи су лако одбили два непријатељска препада на мале француске положаје. Активност обе артилерије на фронту шуме Шом. На другим местима ноћ мирна.

Извештај од 23 сата. — Немачки препад на француске мале положаје северно од шуме Коријер потпуно је пропао. Артилеријска борба и даље је жива у целој овој области.

Авијатика — Два немачка аероплана оборена су 11 јануара. Један од тих оборен је специјалним топовима.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Непријатељска артилерија била је активна синоћ западно од Вокри и у близини Пасшанделе. Осим тога ништа важније.

Ваздушни напади на »Гебен« вршени су без прекида. За последњих 48 сати бачено је око седам тона бомба на лађу и око лађе и на аеродром у Галати. Више погодака утврђено је и фотографисано.

Турска крстарица која је била уз »Гебен« оставила га је и отишла уз мореуз; један пароброд, који је дошао да помогне »Гебену« морао је напустити свој задатак. Непријатељска артилерија је врло жива, али досада има само једна жртва. То је један грчки официр, чији је апарат оборен. Операције се настављају.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

У долини Лагарина и између Бренте и Пјаве непријатељске батерије су постале активније и ниже су успешно одговарале. На вису Мелаго (висоравни Азјаго) и на вису Азолоне, растерали смо пушчаном ватром аустријске патроле.

Ваздушна непријатељска активност била је осетна од Адиџе до Бренте.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

БЕРН. — Швајцарски официр Хаурер, који је уклонио страже са граница да би одвукао контрабанд са Аустријом, осуђен је на 18 месеца затвора и на дегредацију.

ЛОНДОН. — О Новој Години енглески краљ је понудио јапанском цару чин маршала британске војске. Микадо је одговорио нудећи енглеском краљу положај јапанског маршала.

РИМ. — »Месаџеро« јавља да на италијански фронт долазе многе америчке трупе.

АТИНА. — У бомбардовању »Гебена« код Насаре учествују и осам грчких хидроплана. Грчки пилот Хамбас је у једном нападу на »Гебен« погинуо од непријатељске артилерије.

ЦИРИХ. — Нове аустријске снаге долазе на италијански фронт. Генерал Боројевић заменио је у команди надвојводу Евгена.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Мекебер поднео је америчком Сенату законски пројекат, да се изврши цивилна мобилизација свих Американа од 18 до 62 године, за службу на војним железницама и у ратним фабрикама.

ЛОЗАНА. — Из Берлина јављају да је адмирал фон Тирпиц био на дугом саветовању код канцелара.

ЖЕНЕВА. — У Пешти су заведене карте за одело.

БАЗЕЛ. — Пруска изборна реформа одложена је за годину дана, по одлуци главне комисије Рајхстага. Социјалистички и либерални листови врло жучно и бесно нападају ово одлагање.

РИМ. — Италијанска штампа држи се врло неповерљиво према вестима о штрајкашком покрету у Аустрији. Она држи да се тиме хоће да скрене пажња са аустријских војних припрема и да се утаче на савезнички пролетаријат.

ЖЕНЕВА. — Од 13 септембра ниједан чешки лист није могао изаћи из Аустрије.

ЛОНДОН. — Званичан коминике из Берлина јавља да су Савезници бомбардовали Остенде с мора.

КРФ. — Скупштина је сазвана.

АМСТЕРДАМ. — »Телеграф« јавља да је канцелар изјавио у комисији Рајхстага да је влада морала да ухапси око 200 социјалиста из мањине, окривљених за шпијунажу.

МАЛИ ОГЛАСИ

Српско Трговачко Друштво

Улица Александра Великог број 1, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима. 2—10

Винарска радња Иракли-је Зарчевића — Битоља — Препоручује добро природно вино, коњак и ракије по најумереднијим ценама. Радња се налази у улици: *Макс Хардена Бр. 13.* — у близини »Олимпоса«. 1—30

Одговорни уредник, *ДРАГ. С. ГОГИЋ*

Штампарија, *АКУАРОНИ*